

Žalm 32

Autor přípravy

[Hana Pfannová](#)

1. První reakce

Žalm je příběh člověka. Zhoubné mlčení prolamuje teprve vyznání viny, úplnou záchranou je pak Boží odpověď.

Mlčení o vině či selhání je bolest a řvaní. Hospodin čeká, až člověk své mlčení prorazí a promluví, pak vzniká prostor pro Boží působení - odpuštění.

Volejte k Hospodinu, dokud je čas, lhůta. Může přijít čas, kdy už bude pozdě volat??

Život po sejmutí viny je otevřený život před Božíma očima, je tu bezprostřední kontakt, vztah tváří v tvář, z očí do očí.

Hospodinův člověk není mezek ani kůň, který potřebuje být ovládán ohlávku a uzdou a jehož je nutno držet si dál od těla.

Protiklad svévolníka a toho, který doufá v Hospodina, může svádět ke schematickému vidění. Nerozdělujeme lidi okamžitě na černé bezbožníky a bílé Hospodinovy věrné. Bezbožník a svévolník není hned zločinec a nemrava, dnes to může být jen člověk, který zvolil podstatně jiné orientační body. Nemoralizujeme.

Člověk bez Boha žije bolestmi, člověk skládající naději v Hospodina jich ovšem není ušetřen, ale proti prvnímu je navíc "obklíčen milosrdenstvím".

2. Text

2.1. Poznámky k některým výrazům

v. 3: nejen "naříkat", spíš "řvát, kvílet, sténat, úpět".

v. 5: odnést, sejmut vinu, pykat na vinu, být odpověděn, naložit na sebe něčí vinu, odpustit.

7

v. 6: čas, lhůta, příležitost

v. 10: svévolník, bezbožník, ten, který se rozhoduje, jako by nebylo Hospodina

milosrdenství, také láska

2.2 Kontext

Žalm "pro Davida", vyučující. Děkovná píseň po prožité zkušenosti záchrany, totiž po odpuštění hříchů. Píseň jako svědectví omilostněného před skupinou posluchačů (srv. Ž 22,23). V prvotní církvi se žalm zpíval, když nově pokřtění vystupovali z vody. V církevní tradici je počítán mezi sedm "kajících žalmů" (dále (Ž 6, 38, 51, 102, 130, 143).

2.3. Členění žalmu

1-2 blahoslavenství - blahoslavený, komu bylo odpuštěno

3-4 vyprávění: mlčení, tíha viny

5 obrat - vyznání viny a odpuštění

6-7 poučení - výzva k modlitbě, radost nad nalezením útočiště

8-9 Boží výroky

8

10 shrnutí základní zkušenosti

11 výzva k radosti

2.4 Komentář

v. 1-2: Úvodní provolání představuje ideální situaci - blahoslavený, jehož vina je smazána.

Byla tu vina a už tu není. Blahoslavený není ten, kdo

(teoreticky) existuje zcela bez hříchu, takového není. Naději má, kdo zhřešil, ale Hospodin jeho selhání (velmi rozsáhlé: čtyři různé pojmy -

provinění, nepravost, - hřích, - vina, - lest) přikryl, učinil neviditelným. Blahoslavený je ten, kdo zakusil celostné působení odpuštění. Toto

je ovšem shrnutí těžkého procesu, který žalm teprve rozvíjí v dalších verších.

v. 3-4: Řvaní je důsledek mlčení. Člověk se snaží své selhání, vinu, strach přikrýt mlčením. O čem se nemluví, to neexistuje. To je ovšem podvod

sebe sama, který se projeví viditelně třeba jako bolest tělesná (obraz chřadnutí kostí a vysychání morku). Kosti řvou a Hospodinova ruka tíží.

Potlačená a zamlčená vina ničí člověka zevnitř a projevuje se fyzickými bolestmi. Žalmista vidí skrytou souvislost mezi vinou a nemocí. (Tuto

souvislost nelze však uplatňovat hlava nehlava všude, bez citu a rozmyslu. Spíš jako osobní vyznání, jen ne druhého tlouci po hlavě výroky typu -

zhřešil jsi, a proto tě Pán Bůh potrestal nemocí.)

v. 5: Obrat v situaci nastává ve chvíli, kdy se člověk odhodlá o své vině promluvit, otevřít svou bídu. Celá existence se obrací k Hospodinu a vyznává. Rozhodnutí skončit s mlčením proráží zajetí viny. A Hospodin ihned reaguje. Nejde vůbec v první řadě o uzdravení tělesné, nýbrž o odpuštění ve smyslu osvobození od viny. Hospodin nejen odpouští, ale současně jako by naložil vinu na sebe, odňal ji od člověka, aby ji naložil na svá záda a odnesl ji pryč. Ježíš pak dokončil to, co začal jeho Otec už dávno.

v. 6-7: Prožitá zkušenost vede člověka ke sdílení ve společenství. Existenciální zážitek nouze a záchrany má vést každého, kdo spoléhá na Hospodina, k modlitbě, a to včas. Nepromarnit příležitost při vědomí možného konce. Darovaný čas lze také promarnit, to má každý věrný vědět. Kdo v pravý čas volá k Hospodinu, ten i nad propastí může stát jistě a neotřesen, protože divoké vody a chaos k němu nedosáhnou.

v. 8-9: Někteří badatelé míní, že výroky vyslovuje žalmista. Mnohem spíše jde o citaci Božích výroků. V nich se projevuje Boží péče o člověka. Dává prozíravost, vyučuje cestě, radí. Na tobě (spočine) mé oko - tato věta jako by shrnovala celý 8. verš. Neznamená tu Boží přísnou vševidoucnost, kterou nás možná se zdviženým ukazováčkem strašili třeba v nedělní škole či z kazatelny. Upřít na někoho oči znamená projevit zájem. Kontakt očí dvou lidí umožňuje komunikaci. Hospodinovo oko na člověku znamená - znám tě, mám o tebe zájem, všímám si tě, záleží mi na tobě, naslouchám ti, starám se o tebe, dám ti radu, budeš-li o to stát. Tedy ne Bůh hlídač a soudce, ale Hospodin průvodce a rádce. Pak také člověk nemusí být spoutáván jako zvíře, které by bez uzdy ublížilo sobě nebo jiným.

v. 10: Svévolník a důvěřující v Hospodina tu jsou postaveni do protikladu. Svévolník tu není jen neutrální označení toho, pro něhož Hospodin nic neznamená. Je to ten, který ohrožuje společenství a tím se staví proti Bohu. Platí to i naopak - svým odporem proti Bohu ohrožuje společenství.

9

Pozor však na příliš jednoduché vymezování toho, kdo je kdo. Ten, který se v 10. verši označuje jako Hospodinu důvěřující, byl ještě ve 3. a 4. verši oním svévolníkem, jenž sám na sobě zažil tíhu a důsledky odporu vůči Hospodinu. Nikde není řečeno, že zbožný bude na rozdíl od bezbožného zbaven všeho trápení a bolestí. Není tu ani slovo o uzdravení. Oba žijí v bolesti, ale jeden z nich je navíc zahalen do Božího milosrdenství. Místo mlčení (v. 3) ho nyní

obkličuje Hospodinovo milosrdenství, jinak Boží otevřenost a pohotovost pro člověka, která se projevuje v láskyplných činech. Život v Božím milosrdenství je naprosto nová, jiná skutečnost. Pozor - stará skutečnost číhá za rohem na příležitost.

v. 11: Žalm končí výzvou k radosti a jásání. Vesele prokřikovat mohou spravedliví, kteří mají srdce přímé, bez temných postranních uliček a všelijakých výhybek a zákrut. (Ti, kdo na tom tak nejsou, se vrátí na začátek žalmu a zkusí prorazit své mlčení. Hospodin čeká, až člověk otevře svá ústa.)

3. Teologická témata

Vina a odpuštění je určujícím tématem žalmu, který je formulován jako děkovná píseň. Porušený stav člověka a zkažený vztah k Bohu je narovnan díky odpuštění a odnesení vin. Člověk musí ale nejprve vystoupit ze svých stereotypů (mlčení). Odpuštění může přinést v důsledku i fyzickou úlevu. Obklopen milosrdenstvím člověk nese i trápení těla jinak. Hospodin je ten, kdo bere naše viny a selhání na sebe.

4. Podněty pro kázání

Mlčení o vině či selhání je jako poklop, pod kterým se člověk dusí a chřadne. Cesta ven je otevřít svou tmu před

10

Hospodinem, který je připraven ji odnést na smetiště. Člověče, udělej první krok. Hospodin je průvodce, ne hlídač a chladný pozorovatel. Stojí o vztah s člověkem, jeho oko ho vyhledává, chce s ním být v bezprostředním kontaktu.

Nepodlehňeme pokušení v kázání moralizovat a tematizovat bezbožníky. Mnozí o Bohu neví a žijí slušně. Mnozí o Bohu vědí a žijí jako by ho nebylo. Moje starost není, že druzí jsou bezbožní a svévélní. Můj problém je, že já jedním jako bez Boha a podle své vůle nebo jsem tak donedávna jednal nebo do toho mohu velmi brzo zase spadnout.

Život v Božím milosrdenství není stav. Je to stálý oboustranný zápas o vztah, o otevřenost, o přímost srdce. Co je v tomto zápase jisté a nepohnutelné, na čem spočívá naše naděje, to je Hospodinova láska k jednotlivému člověku. Ona neváhá (a neváhala) nastavit záda, aby zdeptaný na ně mohl naložit svou vinu, bolest a strach.

edice

4

[stáhnout PDF](#)